

Studium oboru ARCHIVNICTVÍ na Filozofické fakultě JU

Ústav archivnictví a PVH FF JU
Prof. PhDr. Marie Ryantová, CSc.

ARCHIVNICTVÍ

- slouží k uchovávání dokladů z minulosti, ať nedávné, nebo velmi vzdálené => archiváři se musí orientovat v historii
- někdy bývá chápáno jako obor, který stojí jaksi v „závěsu“ za svou nedílnou souputnicí – historií, ale archiváři:
  - jsou zároveň historici
  - stejně jako historici nejrůznějšího zaměření
    - zkoumají **minulost** a spojují ji s **přítomností**,
    - současně ale propojují minulost ještě s další časovou dimenzí, s **budoucností**: jsou to oni, kdo rozhodují o tom, co bude pro budoucnost z minulosti i současnosti dochováno

**BE NICE
TO ARCHIVISTS**

**THEY CAN ERASE YOU
FROM HISTORY**

ARCHIVNICTVÍ

- archiváři = „strážci paměti“ – a současně „tvůrci paměti“
- archivnictví = jedno z nejstarších povolání
- archiváři = historici, politici, diplomaté, literáti, církevní činitelé, aj.

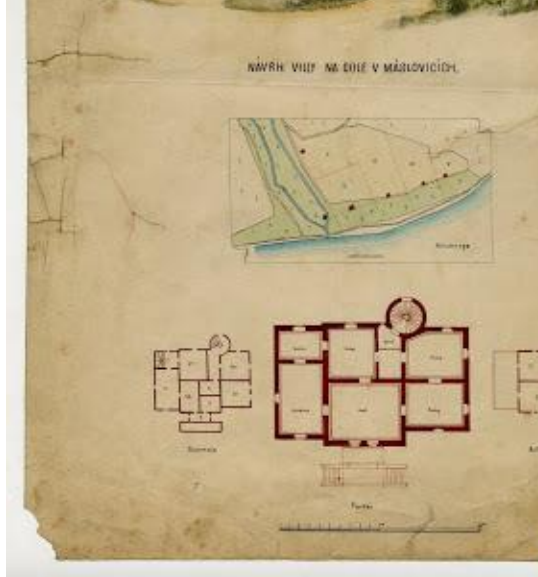
CHCETE SE ORIENTO VAT V HISTORII?

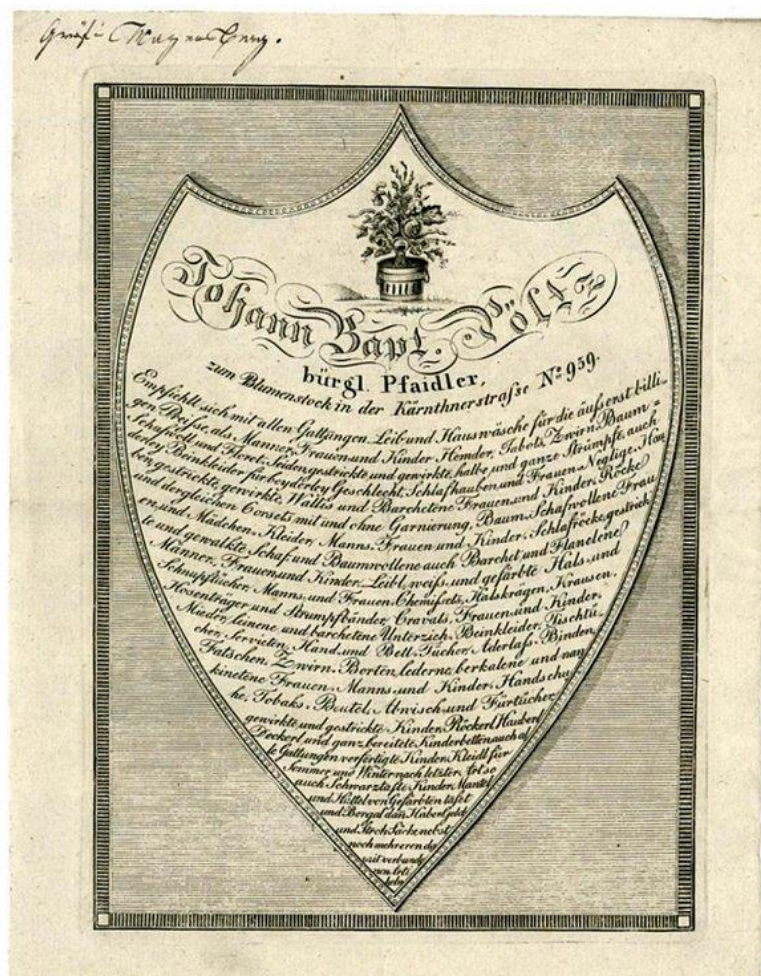
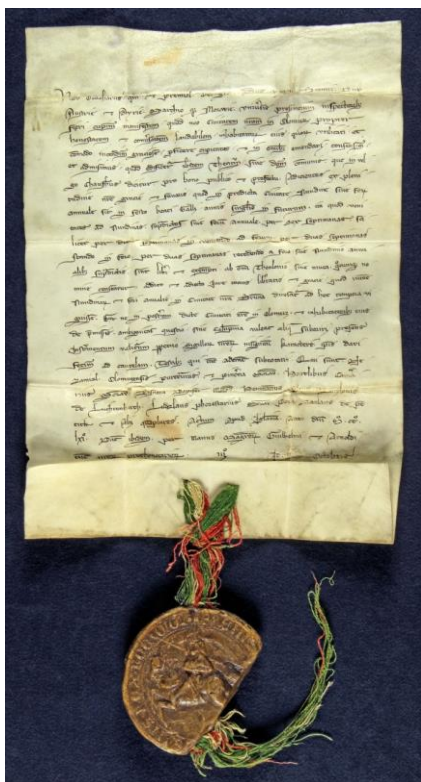
CHCETE SE ORIENTO VAT V ARCHIVECH?

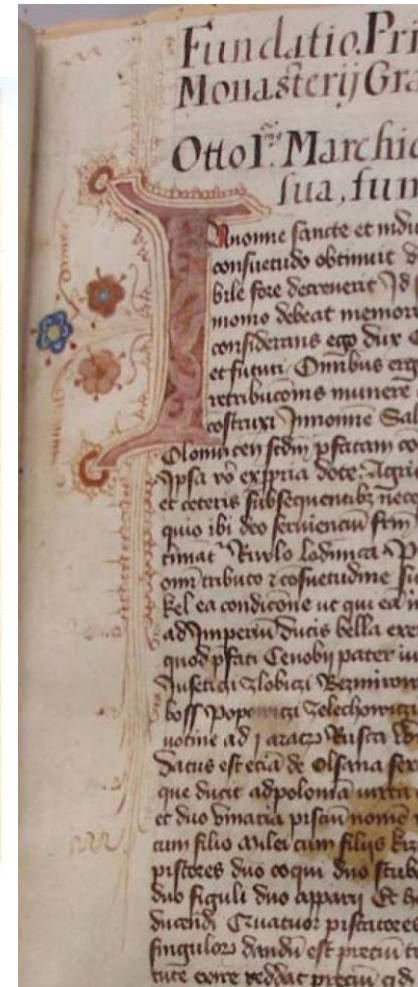
CHCETE SE ORIENTOVAT V HISTORICKÝCH PRAMENECH?

CHCETE UMĚT ČÍST STARÉ TEXTY?

Handwritten text in a cursive script, likely a continuation of the historical document or a related manuscript page. The text is dense and difficult to read due to the cursive style.

CHCETE UMĚT PŘEVÁDĚT STARÁ DATA NA SOUČASNÝ ZPŮSOB?

a potom
odplacovati tam to budem za takovú volnosť naši dat, bude do
časů z Amu smi se smi vyznati aut mozy Gungacie smi Boemie
vo smi se

a vyznati mozt - polni Gungacie
mozy otom curvat smi Dan, to Gungacie to Otvodu po vyznati
Smatky a vyznati litga se smi

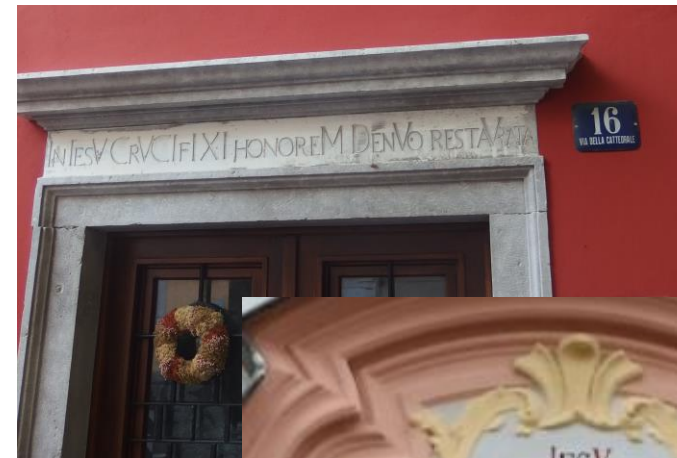
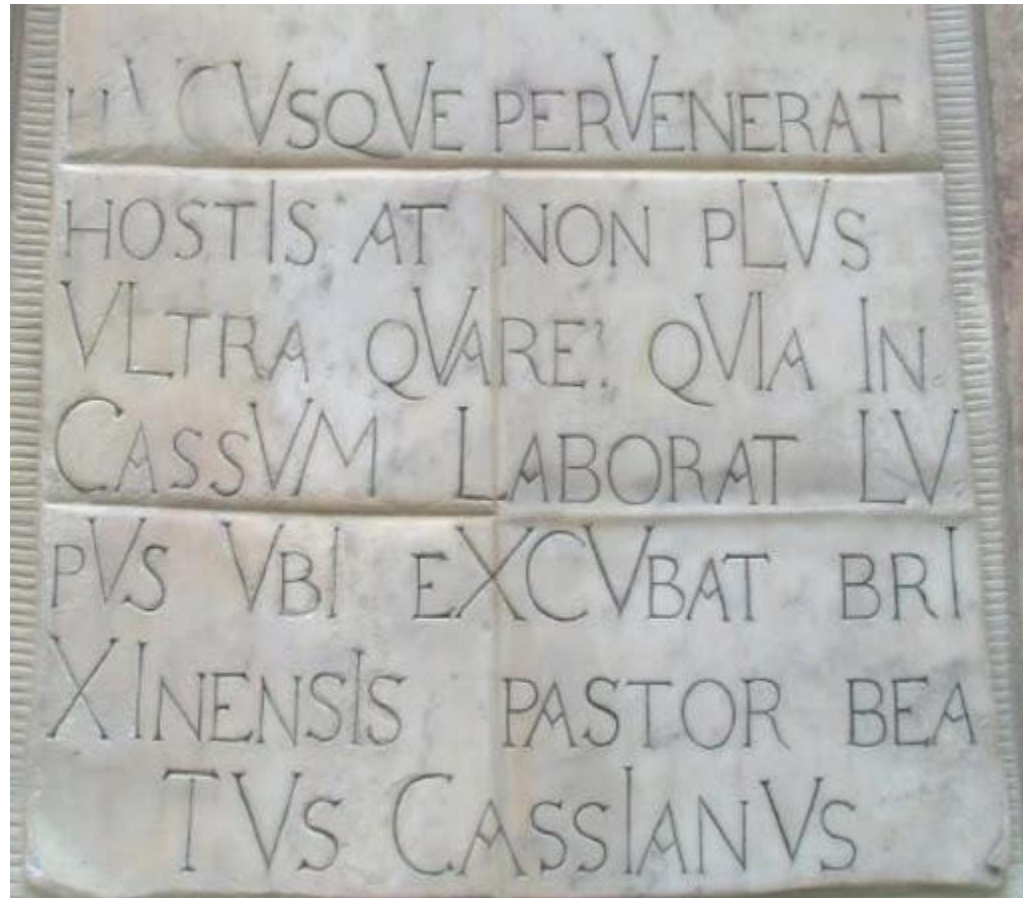
CHCETE SE VYZNAT VE STARÝCH MÍRÁCH A VAHÁCH?

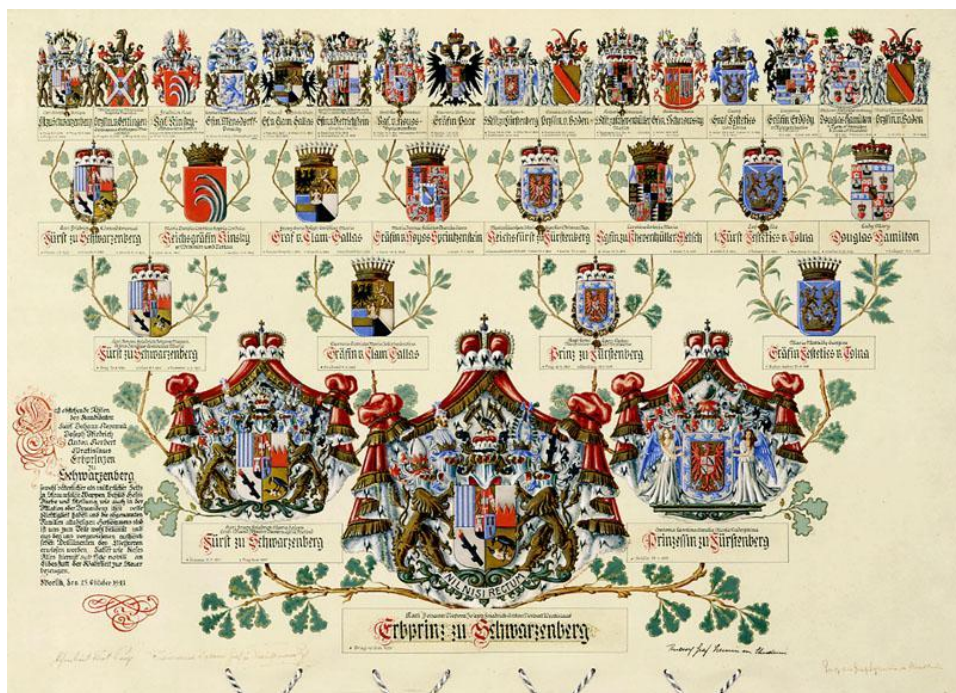
CHCETE SE VYZNAT VE STARÝCH MINCÍCH A PLATIDLECH, ERBECH A PEČETÍCH?

CHCETE SE VYZNAT VE STARÝCH NÁPISECH?

CHCETE UMĚT ZPRACOVÁVAT GENEALOGICKÉ ÚDAJE A VYHOTOVOVAT RODOKMENY?

Das Original
Pöln
1756
Actus

17. April 1756
Santus est in Comitiis Bernhardi Pöln
Pöln, in Comitiis Bernhardi Pöln
Santus est in Comitiis Bernhardi Pöln
Pöln, in Comitiis Bernhardi Pöln

17. April 1756
Santus est in Comitiis Bernhardi Pöln
Pöln, in Comitiis Bernhardi Pöln
Santus est in Comitiis Bernhardi Pöln
Pöln, in Comitiis Bernhardi Pöln

CHCETE

- získat nejlepší předpoklady pro odbornou práci (nejen) v archivech?
- mít naději na přístup k vzácným dokumentům v originále?
- se podílet na zpracování nebo i získávání a záchraně zajímavých, dosud neznámých dokumentů?
- se podílet na záchraně současných a budoucích dokumentů, existujících v elektronické podobě?
- patřit mezi příslušníky jednoho z nejtradičnějších, ale současně moderních povolání?
- se stát „strážci i tvůrci historie“?

PAK SI VYBERTE STUDIUM ARCHIVNICTVÍ!

Studium tohoto oboru nabízí nejlepší a nejdůkladnější možnost, jak proniknout do historie – a to díky kombinaci speciálních předmětů:

- tzv. pomocných (příp. základních) věd historických (paleografie, diplomatika, chronologie, sfragistika, heraldika, genealogie, kodikologie, epigrafika, numismatika, historická metrologie)
- dějin správy
- teoretického archivnictví, doplněného odbornými praxemi
- jazyků, především němčiny a latiny

CO PŘINESE ABSOLVOVÁNÍ TOHOTO OBORU (RESP. PROGRAMU)?

- Získání široce pojatých historických znalostí
- Osvojení si základů „historického řemesla“
- Kromě teoretických znalostí i praktické dovednosti potřebné pro historickou práci a pro práci v archivech či dalších paměťových institucích
- Možnost uplatnění v různých typech archivů (včetně soukromých), ale i v muzeích, knihovnách (především těch, které obsahují tzv. historické fondy), v památkové péči, ve státní správě a samosprávě, v genealogii, aj.

PROČ STUDOVAT ARCHIVNICTVÍ NA FF JU? CO NABÍZÍME?

- Studium Archivnictví na FF JU probíhá od roku 2003, akreditovány jsou všechny tři stupně studia (Bc., Mgr., Ph.D.) – Ústav archivnictví a PVH FF JU byl třetím v ČR, který tuto možnost přinesl (po tradičních pracovištích na univerzitách v Praze a Brně)
- Výuka teoretického archivnictví probíhá přímo v Státním okresním archivu v Českých Budějovicích a v přímé součinnosti s ním (a také Státním oblastním archivem v Třeboni), tuto výuku zajišťují odborníci z praxe
- Na výuce se podílejí i někteří další externí odborníci
- Odbornou praxi je možno absolvovat v různých typech archivů
- Výuku doplňují odborné exkurze (i do zahraničí)
- Studenti mohou být během studia zapojováni do různých projektů a zúčastnit se odborných soutěží

Exkurze

- Praha (Národní archiv, další archivy, Strahovská knihovna, ale i různé aktuální výstavy, Bílá hora a Hvězda, Vyšehrad, aj.), Zlatá Koruna

Vícedenní exkurze (i do zahraničí)

2005: Západní Čechy

2006: Horní a Dolní Rakousy

2007: Západní Čechy, Chebsko a zahraniční léna Koruny české

2008: Severní Čechy, Lužice a Sasko

2009: Jižní Morava a Dolní Rakousy

2010: Slovensko a Maďarsko

2011: Severní Morava, slezská knížectví (Těšínsko, Krnovsko), východní Čechy

2012: Východní Čechy, Kladsko, Wrocław

2013: Štýrsko, Korutany, Kraňsko a Furlánsko (Rakousko, Slovinsko, severní Itálie)

2014: Okolí Lince a Salcburk

2015: Kostnice, Švýcarsko, Lichtenštejnsko

2019: Drážďany a Pirna

2020: Praha – Staré a Nové Město, Malá Strana, Hradčany, Bílá hora, Vyšehrad; Archiv ČT, NFA

2022: Vídeň (včetně HHStA), Bratislava (včetně ŠtA)

2023: Rakousko, Maďarsko, Budapešť

Západní Čechy (2005)

Horní a Dolní Rakousy (2006)

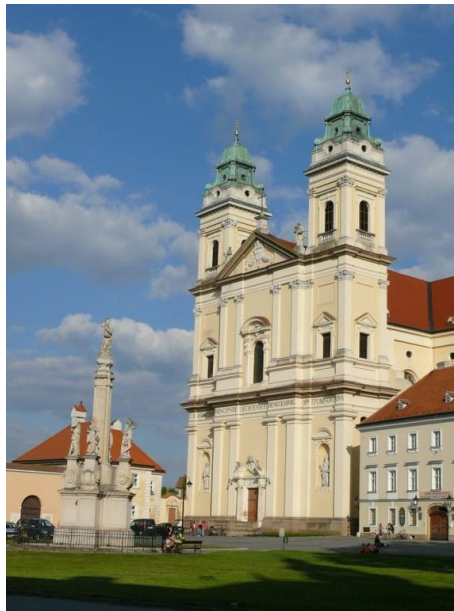
Západní Čechy, Chebsko a zahraniční léna Koruny české (2007)

Severní Čechy, Lužice a Sasko (2008)

Jižní Morava a Dolní Rakousy (2009)

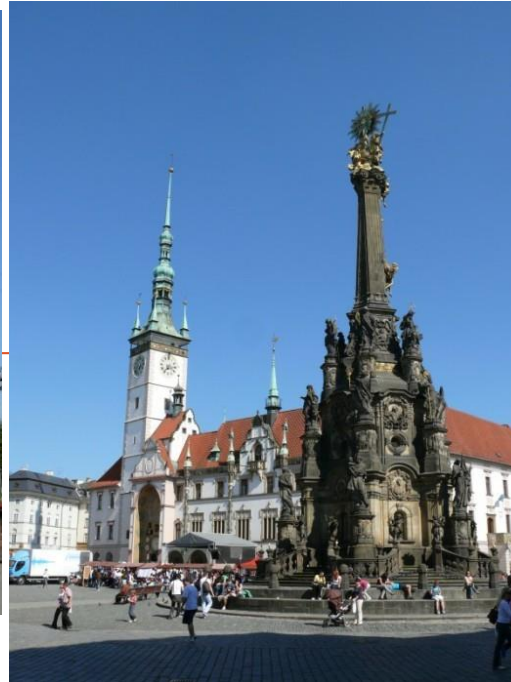

Slovensko a Maďarsko (2010)

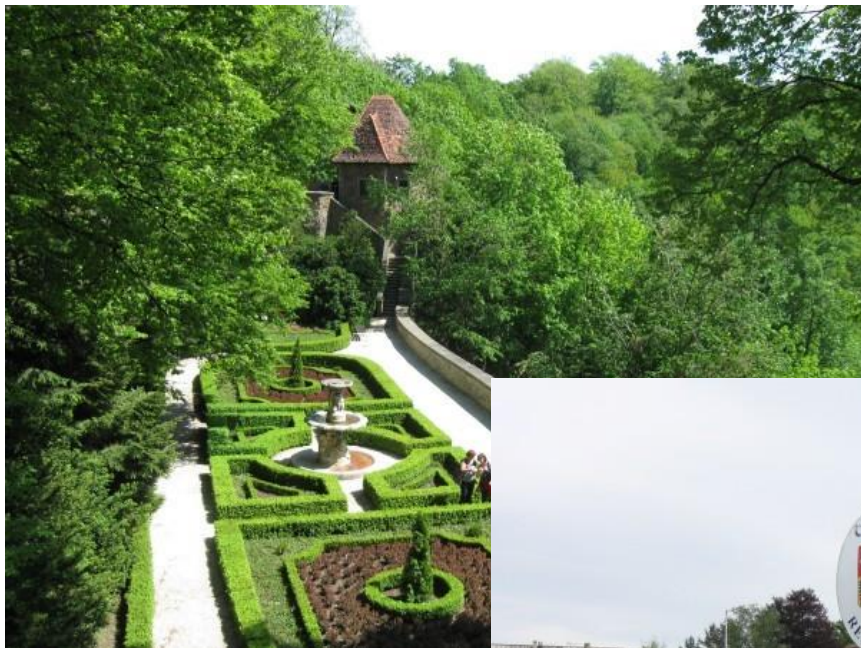
Severní Morava, slezská knížectví (Těšínsko, Krnovsko), východní Čechy (2011)

Východní Čechy, Kladsko, Wroclaw (2012)

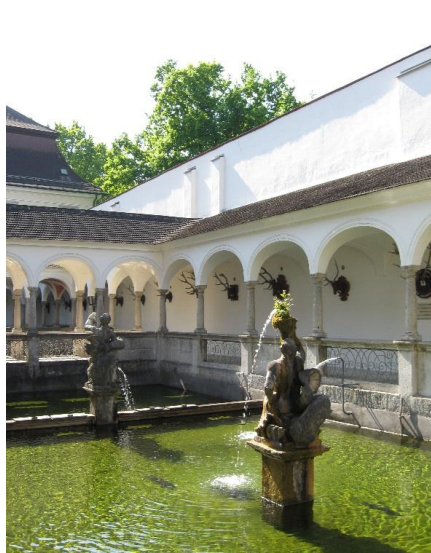
Polsko (2012)

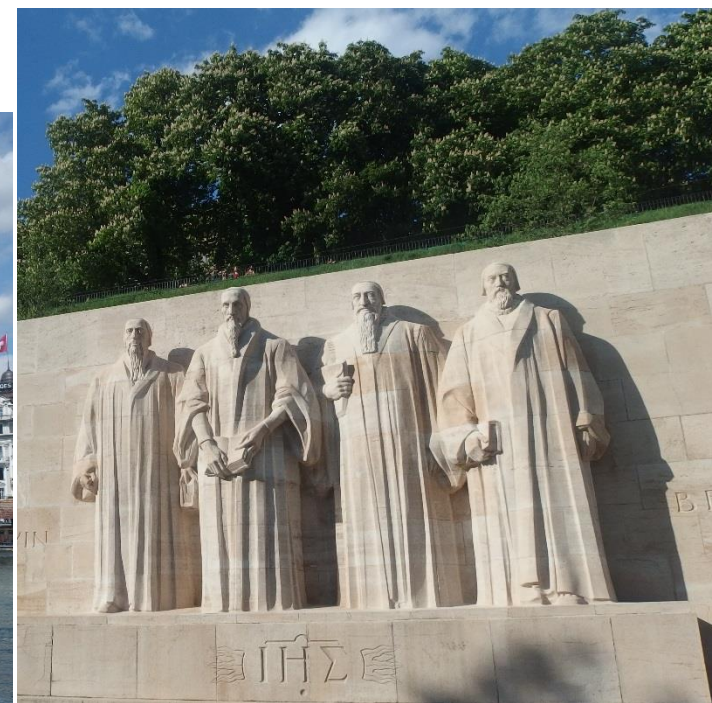
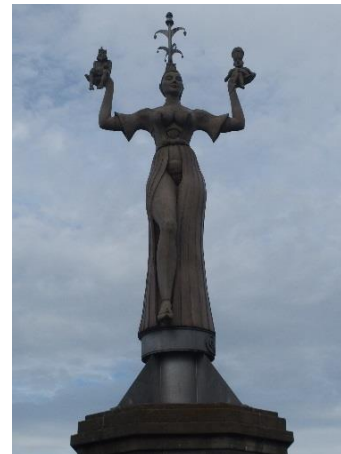
Štýrsko, Korutany, Kraňsko a Furlánsko (Rakousko, Slovinsko, severní Itálie, 2013)

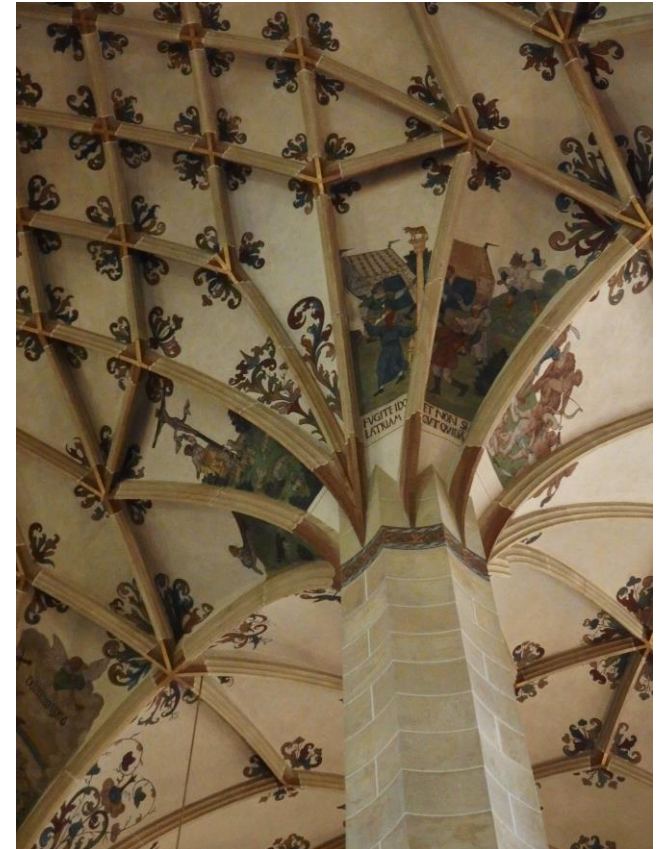
Okolí Lince a Salcburk (2014)

Kostnice, Švýcarsko, Lichtenštejnsko (2015)

Drážďany, Pirna (2019)

PROČ STUDOVAT ARCHIVNICTVÍ NA FF JU? CO NABÍZÍME?

Akreditováno je studium

- bakalářské (Bc.) – maximus, maior, minor
- navazující magisterské (Mgr.) – maximus, maior, minor;
– volí si i zájemci z jiných univerzit
- doktorské (Ph.D.)

Možnost získání i titulu PhDr.

PROČ STUDOVAT ARCHIVNICTVÍ NA FF JU? CO NABÍZÍME?

- Možnost studia v zahraničí (program Erasmus)

(<https://www.ff.jcu.cz/cz/fakulta/ustavy/ustav-archivnictvi-a-pomocnych-ved-historickych/pro-studenty/erasmus>)

- Možnost dalších stipendií v zahraničí (zejména studenti Mgr. a Ph.D. studia)
- Možnost účasti v různých soutěžích – např. celostátní studentská konference Historie

(<https://www.ff.jcu.cz/cz/fakulta/ustavy/ustav-archivnictvi-a-pomocnych-ved-historickych/pro-studenty/souteze>)

- Možnost zapojení do různých projektů (např. Grantová agentura JU)
- Možnost publikování bakalářských prací nebo jejich částí

PROČ STUDOVAT ARCHIVNICTVÍ NA FF JU? CO NABÍZÍME?

Pracovníci ústavu

- disponují bohatými kontakty v rámci oboru, a to jak v ČR, tak v zahraničí
- působí v řadě odborných grémií zejména v ČR, ale i v zahraničí (redakční rady; výbory profesních organizací – ČAS, SHČR, ČSVOS; ČNKH; GA ČR aj.)
- mají bohaté zkušenosti s prací (stáže, stipendia, workshopy, výukové pobyty Erasmus) a s bádáním v různých archivech či historických knihovnách, včetně zahraničních (Rakousko, SRN, Polsko, Švédsko, Itálie, Velká Británie...)
- vykazují bohatou publikační činnost

Marie Ryantová

PAMÁTNÍKY ANEB ŠTAMBUCHY, TO JEST ALBA AMICORUM

Kulturně historický fenomén raného novověku

Lenka Martínková

Reverendissimum officium

Biskupské konzistoriál v Českých Budějovicích na cestě od Josefa II. k revoluci (1785–1850)

VYŠEHRAĐ

Vrchostenské hospodaření na panství

VYSOKÝ CHLUMEC

v 17. a na počátku 18. století

MARIE RYANTOVÁ A KOL

ČESKOSLOVENŠTÍ PREZIDENTI

BETRÄGE ZUR KIRCHEN- UND KULTURGESCHICHTE 30

Miroslav Novotný / Rudolf Svoboda / Lenka Martínková / Tomáš Veber / Marie Ryantová

Die Diözese Budweis in den Jahren 1785–1850

Das Aschenputtel unter den Diözesen

Korespondence Josefa Kalouska s českými historiky I.

Marie Ryantová (ed.)

České Budějovice 2007

Lenka Martínková

Die Diözese Budweis 1785–1813

Ein Beitrag zu Organisation, Verwaltung, Schriftgut und Geistlichkeit der Diözese in Josephinischer Zeit

Publikace 2011

MARIE RYANTOVÁ A KOL

ČESKOSLOVENŠTÍ PREZIDENTI

VELKÉ POSTAVY ČESKÝCH DĚJIN

MARIE RYANTOVÁ POLYXENA Z LOBKOVIC

Obdivovaná i nenáviděná první dáma království

Polyxena z Lobkovic

VYŠEHRAĐ

Lenka Martínková

PRIMI INTER PARES

Biskupští nízkoskví vikáři a jejich úřady na jihu Čech v letech reformy a revoluce (1785–1850)

VELKÉ DĚJINY ZEMÍ KORUNY ČESKÉ

TEMATICKÁ ŘADA

ŠKOLSTVÍ A VZDĚLANOST

Ivana Čornejová
Tomáš Kasper
Dana Kasperová
Pavína Kouřová
Petr Kratochvíl
Mílena Lenderová
Miroslav Novotný (ed.)
Jiří Pokorný
Petr Svobodný
Jan Šimek
Ružena Váňová

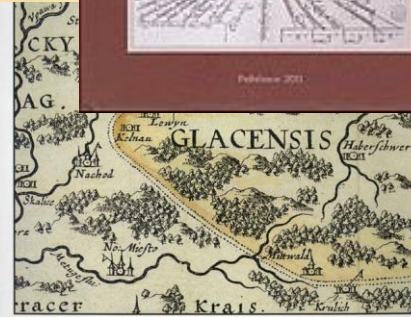
PASEKA

Marie Ryantová a kolektiv

Bohemia – Saxonía

Význam otázky dějin českých zemí a Saska a jejich příměry v archívtech obou zemí
Ausgewählte Probleme der Geschichte Böhmens und Sachsens und ihre Quellen in den Archiven beider Länder

GLACENSIS

Marie Ryantová

BERNÍ RULA | 34

Kladsko

Marie Ryantová

Konvertita a exulant Jiří Holík. Příspěvek k dějinám exilu a problematice konverze v období raného novověku

Ústav archivnictví a pomocných věd historických

Ústav archivnictví a pomocných věd historických vznikl k 1. dubnu 2006. Je vědecko-pedagogickým pracovištěm, které zajišťuje vzdělání nejprve v tříletém jednooborovém nebo dvouoborovém bakalářském studiu Archivnictví, jehož absolventi mohou dále pokračovat v navazujícím dvouletém magisterském studijním oboru, po jeho dokončení lze absolvovat i rigorózní řízení. Od roku 2012 ústav nabízí také doktorské studium oboru **Pomocné vědy historické**. Ústav archivnictví a PVH FF JU je jedním z celkem čtyř pracovišť v České republice, která zmíněné navazující a doktorské studium umožňují. Studium oboru Archivnictví, který je možno volit i v kombinaci s dalšími obory, přitom probíhá ve spolupráci se **Státním oblastním archivem v Třeboni** a poskytuje hluboký vhled nejen do široké problematiky samotného archivnictví, ale i tzv. pomocných věd historických, dějin správy a historie obecně, čímž vytváří všestranné předpoklady pro její zvládnutí a následně široké uplatnění nejen v archivech, spisovnách, státní správě a samosprávě, ale i v dalších příbuzných institucích (muzea, knihovny především s historickými fondy, ústavy památkové péče, antikvariáty, apod.). Ústav spolupracuje s různými domácími i zahraničními archivními a historickými pracovišti, od roku 2012 je členem prestižní mezinárodní organizace ICARUS (International Centre for Archival Research). Pracovníci ústavu se vědecky zaměřují především na dějiny raného novověku a novověku, a to zvláště problematiku kulturních a náboženských dějin, pomocné vědy historické, dějiny správy, ego-dokumenty či ediční zpřístupňování historických pramenů.

21. ledna 2021
čtvrtek

PROČ STUDOVAT ARCHIVNICTVÍ NA FF JU? CO NABÍZÍME?

- Absolventi jsou úspěšní ve výběrových řízeních, působí
  - v řadě archivů (SOA Třeboň a jemu podřízené Státní okresní archivy, SOA Plzeň a podřízené SOkA, SOA Praha, Archiv hl. města Prahy, Archiv města Plzně, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i, Archiv Prazdroje, Archiv Českého rozhlasu, aj.),
  - ale i v muzeích (např. Prachatice, Tábor)
  - a dalších institucích (Národní památkový ústav, EON, Krajský úřad České Budějovice, Jaderná elektrárna Temelín...)
- Ústav archivnictví a PVH FF JU je členem prestižní mezinárodní organizace ICARUS, sdružující přes 180 archivů a vědeckých institucí z Evropy a Severní Ameriky

Deutsch | English

INTERNATIONAL CENTRE
FOR ARCHIVAL RESEARCH

ICARUS

About ICARUS

Cooperation

Activities

ICARUS4all

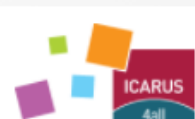
Press

The **community**
of more than **180 archives**
and **scientific institutions** from
34 European **countries** plus Canada and the US,
rises together to the various challenges of the digital era.

mom

News

Events

97 % k dispozici (napájen ze sítě, nenabíjí se)

▶ Canada

▶ Croatia

▼ Czech Republic

- [Archiv Pražského hradu](#)
- [Ústav archivnictví a pomocných ved historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budejovicích \(Institute of archival sciences and historical auxiliary sciences of the Faculty of Philosophy, University of South Bohemia in České Budejovice\)](#)
- [Katedra historie Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem \(Department of History of the Faculty of Philosophy, University of Jan Evangelista Purkyně in Ústí nad Labem\)](#)
- [Moravský zemský archiv v Brně](#)
- [Národní Archiv v Praze](#)
- [Národní muzeum](#)
- [Státní oblastní archiv v Plzni](#)
- [Státní oblastní archiv v Třeboni](#)
- [Ústav dejin UK a archiv UK- Univerzita Karlova v Praze](#)
- [Zemský archiv v Opavě](#)
- [Univerzita Hradec Králové – Filozofická Fakulta \(University of Hradec Králové – Department of Philosophy\)](#)
- [Strahov Monastery \(Královská kanonie premonstrátů na Strahově](#)
- [TOLEDOT – Centre for Jewish Genealogy](#)

▶ Denmark

▶ Estonia

STUDIUM

- **Bc. studium:** lze studovat jako „maximus“, „maior“ nebo „minor“
  - „maximus“ = dříve jednooborové studium
  - „maior“: ke studiu Archivnictví lze zvolit v 1. ročníku libovolný další obor jako „minor“, který se studuje ve 2. a 3. ročníku
  - „minor“: studium Archivnictví si student vybere v 1. ročníku a studuje ve 2. a 3. ročníku jako další k jinému oboru
- **Mgr. studium:** podobně

PRO KOHO JE STUDIUM VHODNÉ?

- Ideální (ale ne nezbytná) kombinace je s Historií
- Možné jsou i další kombinace (jazyky, dějiny umění)
- Vhodný je zájem o historii a znalosti historie
- Studium nabízí možnost zaměřit se na nejrůznější témata, ať již bližší historii, nebo otázkám archivní teorie, včetně nejaktuálnějších problémů (např. digitální archivnictví)
- Introverti a ti, kteří nepreferují práci s větším množstvím lidí, najdou ideální možnost uplatnění a rozvoje svých schopností – ale studium není nevhodné ani pro jejich opak

CO JEŠTĚ NEVÍTE?

- Obor Archivnictví vystudoval např. i prof. Šmahel, prof. Žemlička, kardinál Vlk, někteří diplomaté a velvyslanci, aj.
- Významné absolventy oboru, současné i bývalé pracovníky archivů nebo významné osobnosti současného archivnictví představuje dlouholetý přednáškový cyklus nazvaný „Býti archivářem“ a pořádaný Ústavem archivnictví a PVH FF JU již od roku 2008
- Studenti Archivnictví mají možnost se zapojit do studentské sekce České archivní společnosti (a tím navázat kontakty i s kolegy) a získat podporu pro svou odbornou činnost
- Archivy v ČR patří mezi nejmodernější na světě (tzv. český archivní zázrak)

JAKÉ JSOU NEJČASTĚJŠÍ OMYLY SPOJOVANÉ S ARCHIVNICTVÍM?

- Studium Archivnictví je příliš speciální, než abych s ním mohl(a) najít uplatnění.

OMYL! Právě široce pojaté studium umožňuje získat bohaté znalosti, využitelné v mnoha směrech, současně ale umožňuje se již během studia specializovat na konkrétní problémy, aniž by znalost celku utrpěla. Absolvent může najít uplatnění v řadě institucí, ale i jako soukromá osoba (např. genealog).

- Nechci studovat Archivnictví, v archivech jsou samé pavučiny, plíseň a myši.

OMYL! Archivní budovy jsou moderní a v archivech musí být pořádek, myš uvidíte leda tu počítačovou (nebo na obrázku) 😊.

JAKÉ JSOU NEJČASTĚJŠÍ OMYLY SPOJOVANÉ S ARCHIVNICTVÍM?

- Pokud se zajímám o dějiny, stačí mi vystudovat Historii.

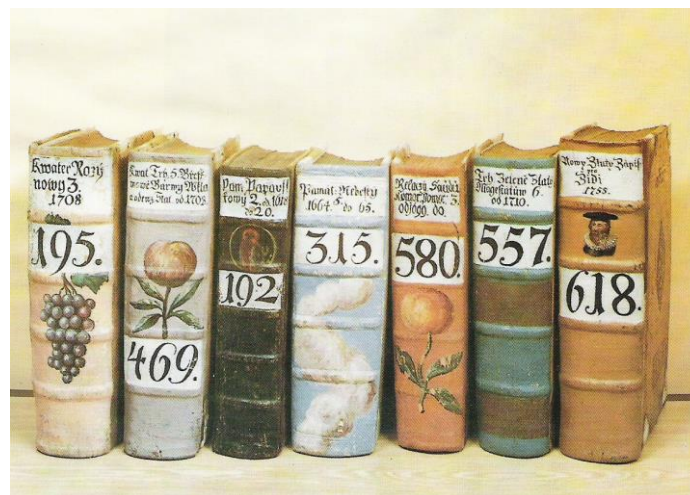
OMYL! Studium Historie je rozhodně důležité, ale studium Archivnictví nabídne znalosti dalších disciplín (PVH atd.) a s ním spojené ovládnutí historického řemesla a hlubší ponor do minulosti. V případě zájmu o práci v státním archivu na místě ve státní službě mají absolventi Archivnictví lepší výchozí pozici pro složení tzv. úřednické zkoušky.

- Archivnictví je jen rovnání starých papírů, nic zajímavého.

OMYL! Práce v archivu nabízí mnohdy až detektivní pátrání, zahrnuje péči o historické dokumenty i jejich záchranu, jejich zpracování a zpřístupňování (např. i formou edic a výstav) i odpovědnost za jejich uchování pro budoucí generace.

Pro další informace a dotazy:

- <https://www.ff.jcu.cz/cz/fakulta/ustavy/ustav-archivnictvi-a-pomocnych-ved-historickych>
  - ryantova@ff.jcu.cz

Těšíme se na shledanou!